

**Sprawozdanie z tematycznego forum dyskusyjnego-
- AUTOEWALUACJA -
Wymiana doświadczeń między Partnerstwami
25 – 26 czerwca 2007, Wrocław**

W dniach 25 – 26 czerwca 2007 we Wrocławiu odbyło się kolejne tematyczne forum dyskusyjne poświęcone autoewaluacji realizowanej w ramach Partnerstw. Wiodącym celem forum była wymiana doświadczeń pomiędzy Partnerstwami w zakresie prowadzonych autoewaluacji.

Dzień pierwszy przebiegał wg następującego programu:

12.30 – 12.45	Powitanie, prezentacja programu Forum
12.45 – 13.45	Wykład: Jak dokonywać pomiaru wskaźników „miękkich” Szczegółowy zakres treści: - wskaźniki – definicja - rodzaje rezultatów „miękkich” - metody badawcze do pomiaru rezultatów „miękkich” - wskaźniki rezultatów „miękkich” (przykłady) Prowadzenie: Beata Ciężka i Jarek Chojecki
13.45 – 14.00	Dyskusja
14.00 – 15.00	Obiad
15.30 – 16.30	Prezentacja projektów autoewaluacji przez Partnerstwa (max. 15 min. na każdą prezentację) - Partnerstwo Koalicja Łamania Oporów Społecznych: Autoewaluacja projektu „KŁOS” - Partnerstwo Twarzą w Twarz z rynkiem pracy - Model Zatrudnienia Przejściowego: Autoewaluacja projektu „Twarzą w Twarz z rynkiem pracy – Model Zatrudnienia Przejściowego” - Partnerstwo Niepełnosprawni Samodzielność Rodzina Rehabilitacja Edukacja Praca System Zintegrowany - Partnerstwo na rzecz aktywizacji mieszkańców terenów powojaskowych
16.30 – 17.30	Praca w grupach - prezentacja i wymiana doświadczeń Partnerstw z dotychczasowej realizacji autoewaluacji (zagadnienia poddawane ewaluacji, problemy z realizacją ewaluacji, ciekawe rozwiązania, przykłady wykorzystania ewaluacji) (prowadzenie: Beata Ciężka, Agnieszka Rudolf, Jarek Chojecki)
17.30 – 19.00	Praca w grupach - prezentacja i wymiana doświadczeń Partnerstw z dotychczasowej realizacji autoewaluacji (przyjęta metodologia, zastosowane narzędzia badawcze, sposoby zbierania danych, sposoby doboru respondentów) (prowadzenie: Beata Ciężka, Agnieszka Rudolf, Jarek Chojecki)
19.00 – 20.00	Kolacja
20.00 – 21.00	Indywidualne konsultacje z trenerami

Podczas sesji planarnej Beata Ciężka i Jarosław Chojecki przedstawili następujące zagadnienia:

PODSTAWOWE DEFINICJE

- Rezultaty - bezpośrednie i natychmiastowe efekty zrealizowanego projektu. Rezultaty dostarczają informacji o zmianach, jakie nastąpiły w wyniku wdrożenia projektu u ostatecznych beneficjentów, bezpośrednio po uzyskaniu przez nich wsparcia.
- Miękkie rezultaty – rezultaty projektu nie będące obiektami fizycznymi, mające postać niematerialną i często nie możliwą do bezpośredniej weryfikacji w procesie prostego, fizycznego monitoringu (np.: zdobycie nowych umiejętności, zwiększenie zdolności instytucjonalne)
- Twarde rezultaty – rezultaty projektu będące obiektem fizycznym, mierzalnym w procesie bezpośredniego monitoringu fizycznego (np.: zrealizowanie 24 godzin szkolenia, wydanie 1000 egzemplarzy publikacji.)

Rodzaje rezultatów miękkich:

- Stopień satysfakcji uczestników
- Zmiana (zwiększenie) motywacji do (poszukiwania pracy, podjęcia dalszej nauki, dalszego podnoszenia kwalifikacji)
- Zmiana (zwiększenie) motywacji do (poszukiwania pracy, podjęcia dalszej nauki, dalszego podnoszenia kwalifikacji)
- Zmiana samooceny dot. swoich szans na zatrudnienie
- Nabycie (wzrost) umiejętności
- Nabycie wiedzy
- Zdobycie kwalifikacji
- Rozwinięcie zdolności (interpersonalnych, analitycznych, organizacyjnych)
- Zmiana opinii / zmiana postawy (np. z pasywnej na aktywną)/
- Zgodność rodzaju udzielonego wsparcia z oczekiwaniami / potrzebami beneficjenta

Do każdego z rezultatów miękkich zaproponowano metody badawcze do jego pomiaru oraz wskaźniki rezultatów „miękkich” w oparciu o przykłady.

Podczas sesji warsztatowych w grupie prowadzonej przez Jarosława Chojeckiego omawiano następujące zagadnienia:

- Sposób tworzenia i funkcjonowania systemów monitorowania.
- Rolę ewaluatora i trudności z jakimi się napotyka w trakcie prowadzenia ewaluacji wewnętrznej.
- Rolę zasobów w prowadzeniu ewaluacji i starano się znaleźć łatwiejsze, mniej zasobochłonne rozwiązania.
- Znaczenie odpowiedniego sformułowania rekomendacji i sposoby na ich przekazywanie Partnerom.
- Znaczenie oddziaływania wpływów politycznych na kierunki prowadzonych ewaluacji i wypracowywane rekomendacje.

Podczas sesji warsztatowych w grupie prowadzonej przez Agnieszkę Rudolf Partnerstwa przedstawiały swoje projekty i zastosowany model ewaluacji oraz wymieniały się doświadczeniami z realizacji badań ewaluacyjnych oraz współpracy z ewaluatorami. Wypracowano kilka uniwersalnych zasad, o których warto pamiętać przy planowaniu i realizacji badań ewaluacyjnych:

- Odpowiednie umieszczenie ewaluacji w formalnej strukturze działania Partnerstwa, najlepiej na etapie opracowywania strategii.
- Odpowiednie określenie zasad współpracy ewaluatora z Partnerami.
- Wykorzystywanie w ewaluacji wszelkich danych z monitoringu i innych badań, co prowadzi do minimalizowania pracy ewaluatora i jednoczesnego odciążenia osób ewaluowanych.
- Odpowiednie określenie ścieżki wykorzystywania wyników ewaluacji.

Podczas sesji warsztatowych w grupie prowadzonej przez Beatę Ciężką Partnerstwa przedstawiały swoje projekty ewaluacji oraz wymieniały się doświadczeniami z realizacji badań ewaluacyjnych oraz współpracy z ewaluatorami. W szczególności omawiano zagadnienia zastosowania wyników ewaluacji do bieżącego zarządzania projektami oraz monitorowania jakości zadań realizowanych przez poszczególnych partnerów. Ważnym wątkiem dyskusji były sposoby formułowania rekomendacji oraz monitorowania ich wdrażania.

Dzień drugi przebiegał wg następującego programu:

9.00 – 10.30	<p>Praca w grupach: Identyfikowanie dobrych praktyk</p> <p><u>I grupa:</u> Przygotowanie procesu ewaluacji, planowanie procesu autoewaluacji, zarządzanie ewaluacją (prowadzenie: Agnieszka Rudolf)</p> <p><u>II grupa:</u> Przygotowanie narzędzi badawczych, przygotowanie kwestionariuszy i scenariuszy wywiadów, organizacja i realizacja badań (prowadzenie: Jarek Chojecki)</p> <p><u>III grupa:</u> Autoewaluacja kwestii związanych z realizacją projektu (innych niż udzielane wsparcie dla BO), takich jak: zarządzanie projektem, realizacja zasady partnerstwa, realizacja zasady GM, wykorzystanie wyników ewaluacji w zarządzaniu projektem (prowadzenie: Beata Ciężka)</p>
10.30 – 11.00	Przerwa
11.00 – 12.30	<p>Praca w grupach: Identyfikowanie dobrych praktyk</p> <p>Tematy jak wyżej. Uczestnicy będą mogli zmienić grupę i zająć się innym tematem niż w sesji porannej lub pozostać w grupie i kontynuować pracę nad wybranym tematem.</p>
12.30 – 13.00	Podsumowanie, wypełnianie ankiet ewaluacyjnych i zakończenie spotkania
13.00	Obiad

Podczas sesji warsztatowych w grupie prowadzonej przez Jarosława Chojeckiego omawiano następujące zagadnienia:

- Pytania i wątpliwości dotyczących wykorzystania i budowy narzędzi badawczych.
- Praktyczne zastosowanie wybranych metod badawczych w specyfice działania Partnerstw.
- Sposoby analizy i prezentacji danych o charakterze ilościowym.
- Sposobów analizy i prezentacji danych o charakterze jakościowym.
- Znaczenia i elementów raportu ewaluacyjnego.

Sesja warsztatowa w grupie prowadzonej przez Agnieszkę Rudolf była kontynuacją z dnia poprzedniego. Uczestnicy omawiali modele ewaluacyjne zastosowane w ich projektach. Modele ewaluacji zastosowane w omawianych projektach to:

- Ewaluacje wewnętrzne (autoewaluacje) versus zewnętrzne (zlecane firmie ewaluacyjnej z zewnątrz)
- Ewaluacje wewnętrzne realizowane przez osobną, niezależną od działań merytorycznych projekcie, komórkę versus ewaluacja realizowana obok innych obowiązków merytorycznych w projekcie.
- Komórka ewaluacyjna połączona z komórką monitoringu versus komórka ewaluacyjna niezależna od komórki monitoringu.
- Jedna osoba odpowiedzialna za ewaluację versus zespół ewaluacyjny.

Dokonano analizy poszczególnych modeli ewaluacyjnych i określono dobre i słabe strony każdego z podejść oraz możliwości minimalizowania zagrożeń jakie niesie każde z podejść, które warto zastosować na etapie planowania ewaluacji i późniejszego zarządzania nią.

Wypracowano wnioski:

- Nie ma jednego „słusznego” modelu ewaluacji.
- Model ewaluacji należy dostosować do modelu Partnerstwa tak, aby ewaluacja była komplementarna i spójna z innymi działaniami.
- Należy odpowiednio umieścić ewaluację w formalnej strukturze Partnerstwa.
- Wybierając model ewaluacji realizowanej przez firmę zewnętrzną należy ściśle współpracować z ewaluatorami, szczególnie na etapie planowania ewaluacji.
- Na etapie planowania ewaluacji warto formalnie określić ścieżkę wykorzystywania wyników ewaluacji, tak aby w późniejszym etapie zmaksymalizować wykorzystanie ewaluacji.
- Na etapie planowania ewaluacji warto w formalny sposób określić pozycję ewaluacji i ewaluatora w strukturze działania Partnerstwa.
- Bez świadomości, że ewaluacja ma wspierać a nie kontrolować, trudno przeprowadzić ewaluację i maksymalnie wykorzystać jej wyniki – warto uwzględnić „promocję” ewaluacji w Partnerstwie.

Podczas sesji warsztatowych w grupie prowadzonej przez Beatę Ciężką omawiano następujące zagadnienia:

- Ewaluacja Działania 3 (co badać w ramach działania 3, jak umiejscowić ewaluację działania 3 w stosunku do ewaluacji działania 2, jak badać oddziaływanie produktu Partnerstwa)
- Ewaluacja realizacji zasady Gender Mainstreaming (jak rozumieć GM, co badać w jej ramach)
- Praktyczne aspekty i doświadczenia Partnerstw w wykorzystywaniu innych narzędzi badawczych aniżeli ankiety
- Prowadzenie ewaluacji działań promocyjnych realizowanych przez Partnerstwa
- Ewaluacja ekonomiczna (czy i w jaki sposób prowadzić ją w odniesieniu do projektów Equal, jak badać wydajność projektu, czy porównywać koszty produktów pomiędzy projektami)
- Ewaluacja innowacyjności (czy i w jakim zakresie ją prowadzić, jakimi metodami)
- Ewaluacja zasady partnerstwa (czy i w jakim zakresie ją prowadzić, jakimi metodami)